

prima instanță: O. Tănase
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

dosarul nr. 2rac-489/16

Î N C H E I E R E

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iuliana Oprea
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Compania Mixtă de Asigurări „Exim-Asint” Societate pe Acțiuni,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat „MoldaATSA” împotriva Companiei Mixte de Asigurări „Exim-Asint” Societate pe Acțiuni și Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la încasarea sumei,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Compania Mixtă de Asigurări „Exima-Asint” Societate pe Acțiuni și menținută hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 februarie 2016 prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La data de 24 august 2015, ÎS „MoldATSA” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CMA „Exim-Asint” SA și Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la compensarea cheltuielilor pentru bunul deteriorat.

În motivarea acțiunii a invocat că la data de 03 iunie 2012 autoturismul de model „Toyota HI-ACE” cu numerele de înmatriculare CEM 235 la volanul căruia se afla angajatul întreprinderii Mușuc Iurie, a fost implicat într-un accident rutier cu autoturismul de model „VAZ 2107” cu numerele de înmatriculare FR AC 794, condus de către Grișciuc Ion, în rezultatul căruia a fost deteriorat.

Pe faptul producerii accidentului rutier a fost pornită cauza penală nr. 2012300185, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiind intentate proceduri penale în privința lui Grișciuc Ion, iar prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 10 aprilie 2013, devenită irevocabilă prin decizia Curții Supreme de Justiție în data de 01 aprilie 2013, Grișciuc Ion a fost recunoscut vinovat în fapta comisă și condamnat în temeiul art. 264 alin.3 lit. b) Cod Penal.

Menționează că autoturismul de model „VAZ 2107” cu numerele de înmatriculare FR AC 794 era asigurat la CMA „Exim-Asint” SA, iar odată cu adoptarea hotărârilor penale, s-a admis în principiu, acțiunea civilă a ÎS

„MoldATSA” urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

Despre accidentul rutier a fost informată CMA „Exim-Asint” SA, care la solicitarea de achitare a despăgubirii de asigurare i-a comunicat că achitarea despăgubirii de asigurare v-a fi efectuată la prezentarea pașaportul tehnic al autoturismului și hotărârii judecătorești cu privire la vinovăția persoanei implicate în accidentul rutier.

Relatează reclamantul că conform Actul de evaluare final nr. 599/05A dauna cauzată prin accident rutier constituie suma 52 649,05 lei.

Prin scrisoarea nr. 448 din 23 iulie 2013, CMA „Exim-Asint” SA și-a manifestat disponibilitatea de plată a prejudiciului în mărime de 52 649,05 lei, ulterior însă, după pronunțarea deciziei Curții Supreme de Justiție în privința lui Grișciuc Ion, discuțiile cu CMA „Exim-Asint” SA privind repararea prejudiciului cauzat au intrat în impas.

Sușține că despre refuzul CMA „Exim-Asint” SA de a achita despăgubirea de asigurare în temeiul Legii cu privire la asigurări nr. 407-XVI din 21 decembrie 2006 a înștiințat autoritatea de supraveghere Comisia Națională a Pieței Financiare, însă prejudiciul cauzat nu a fost reparat.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 14, 1398 alin. (1), (3) art. 1410 alin. (2) și art. 1416 Cod civil, și art. art. 3, 9 alin. (5), 15 alin. (1) și 19 alin. (1 lit. c) din Legea cu privire la răspunderea civilă a pagubelor produse de autovehicule și art. art. 23 alin. (2), 26 alin. (2), (3) din Legea cu privire la asigurări.

Solicită încasarea cheltuielilor pentru restabilirea bunului deteriorat conform Raportului de evaluare a Pagubei nr. 599/05A în mărime de 52 649,05 lei, cheltuielilor pentru efectuarea expertizei automobilului în mărime de 600 lei și cheltuielilor de judecată în mărime de 1 579,47 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 februarie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din contul CMA „Exim-Asint” SA în beneficiul ÎS „MoldATSA” prejudiciul în mărime de 52 649,05 lei, cheltuielile de judecată ce constau din plata pentru efectuarea evaluării bunului în sumă de 6 000 lei și taxa de stat în mărime de 1 579,47 lei, iar în total suma de 54 828,52 lei, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, a fost respins apelul declarat de CMA „Exim-Asint” SA și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile art. art. 1301, 1398 alin. (1) Cod civil, care reglementează contractul de asigurare, temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale a apreciat ca fiind corectă și legală soluția primei instanțe cu privire la temeinica acțiunii depuse de ÎS „MoldATSA” SA.

Totodată, instanța de apel a reiterat sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 10 aprilie 2013, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2014, prin care Grișciuc Ion a fost recunoscut vinovat în producerea accidentului rutier și admisă în principiu la 10 aprilie 2013 acțiunea civilă a ÎS „MoldATSA”, urmând ca asupra cuantumului despăgubirii să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile și a conchis că prima instanță corect a reținut la caz relevanța art. 123 alin. (2) CPC, care stabilește temeiurile degrevării de probațiune.

În context, stabilind că CMA „Exim-Asint” SA nu a executat prevederile art. 19 alin.(1) lit. c) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă a

pagubelor produse de autovehicule potrivit căruia asiguratorul este obligat să examineze bunurile avariate și să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii cererii persoanei păgubite privind despăgubirea de asigurare, un proces-verbal de constatare a pagubelor, instanța de apel a reținut Actul de evaluare întocmit de expertul independent „Exauto-Plus” la cererea ÎS „MoldATSA” și a conchis că deși, prin scrisoarea nr. 448 din 23 iulie 2013 CMA „Exim-Asint” SA și-a exprimat disponibilitatea să achite costul automobilului deteriorat în sumă de 52 649,05 lei după perfectarea actelor și transmiterea automobilului deteriorat nu a reparat prejudiciul cauzat în urma accidentului rutier din 03 iunie 2012.

La acest capitol instanța a remarcat că CMA „Exim-Asint” SA în cadrul examinării cauzei nu a prezentat probe și pertinente ce ar confirma că ÎS „MoldATSA” a refuzat transmiterea autovehiculului avariata.

A mai reiterat instanța de apel că potrivit art.22 alin.(6) lit.b) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă a pagubelor produse de autovehicule, în cazul în care accidentul de autovehicul face obiectul unui proces penal, despăgubirile pot fi stabilite în baza unui acord între persoana păgubită și asigurator dacă: deși hotărîrea instanței de judecată a rămas definitivă și irevocabilă, stabilirea despăgubirilor urmează a se face ulterior în acțiune civilă.

Iar, subsecvent a respins argumentele CMA „Exim-Asint” privind necesitatea atragerii în proces în calitate de intervenient accesoriu sau pîrît a persoanei vinovate de producerea accidentului rutier, concluzionînd că pîrîtul-apelant nu a formulat asemenea cerință în prima instanță, cu atît mai mult că în privința lui Grișciuc Ion a fost aplicată o pedeapsă privativă de libertate.

La 29 septembrie 2016, CMA „Exim-Asint” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat eronat legea, și a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

Astfel, invocînd prevederile art. 23 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule care prevede stabilirea despăgubirilor în cazul avarierii sau distrugerii autovehiculului, menționează recurentul că instanțele ierarhic inferioare au dispus spre încasare în beneficiul ÎS „MoldATSA” a sumei de 52 469,05 ce constituie prețul autovehiculului deteriorat stabilit prin expertiză însă nu au obligat intimatul de a transmite în proprietatea asiguratorului partea nedeteriorată din autovehiculul avariata.

Iar, cu referire la art. art. 22 alin. (2), art. 29 din Legea menționată și art. 62 alin. (2) CPC, care prevede modul de stabilire a despăgubirilor și acțiunea de regres, consideră că în cadrul examinării prezentului litigiu urma să fie citat Gușciuc Ion în calitate de intervenient accesoriu.

Pe cale de consecință, afirmă că dacă se v-a constata de asigurator existent unui drept de regres către Grișciuc Ion, CMA „Exim-Asint” SA nu-și va putea valorifica pretențiile, or, necitarea lui Grișciuc Ion constituie o încălcare procesuală care are ca efect inopozabilitatea faptelor și raporturilor juridice stabilite în acțiunea civilă principală.

Sub acest aspect, relatează că instanța de apel a menționat că Grișciuc Ion este privat de liberate a lăsat fără apreciere faptul că exercitarea drepturilor procesuale poate avea loc prin reprezentant.

Sau, este de părerea că prin invocările instanței de apel în acest sens, intervenientul Grișciuc Ion a fost lipsit de dreptul la apărare în cazul unei eventuale potențiale acțiuni de regres, cu atât mai mult că conform prevederilor legale în cadrul prezentei acțiuni citarea persoanei vinovate este obligatorie.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum denotă din actele cauzei, copia deciziei instanței de apel din 28 iunie 2016 a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurentului CMA „Exim-Asint” SA la data de 27 iulie 2016, fapt ce se confirmă prin scrisoare de însoțire cu nr. de ieșire 21431-4 (f.d. 145).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 29 septembrie 2016 împotriva deciziei instanței de apel din 28 iunie 2016 în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către CMA „Exim-Asint” SA este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către CMA „Exim-Asint” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către CMA „Exim-Asint” SA asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către CMA „Exim-Asint” SA ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Compania Mixtă de Asigurări „Exim-Asint” Societate pe Acțiuni se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță